

2026/1338

16.6.2026

RÅDETS AFGØRELSE (FUSP) 2026/1338

af 15. juni 2026

til støtte for et projekt om digitale løsninger med henblik på sikre lagre af konventionel ammunition i EU's naboskabsområde (AIMS/SIMS)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 28, stk. 1, og artikel 31, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I 2001 vedtog De Forenede Nationers (FN's) medlemsstater handlingsprogrammet om forebyggelse, bekæmpelse og afskaffelse af alle aspekter ved ulovlig handel med håndvåben og lette våben (»FN's handlingsprogram«). I FN's handlingsprogram blev FN's medlemsstater enige om at forbedre de nationale bestemmelser om håndvåben, styrke lagerforvaltningen, sikre, at våben mærkes korrekt og pålideligt, forbedre samarbejdet om sporing af våben og deltage i regionalt og internationalt samarbejde og regional og international bistand.
- (2) Den 19. november 2018 vedtog Rådet en EU-strategi til bekæmpelse af ulovlige skydevåben, håndvåben og lette våben samt ammunition hertil med titlen »Sikring af våben, beskyttelse af borgerne«, hvori det anerkendes, at dårlig lagersikkerhed er en nøgelfaktor, der gør det muligt at omdirigere våben og ammunition fra de lovlige til de ulovlige markeder. Unionen og dens medlemsstater forpligtede sig til at fortsætte med at hjælpe andre lande med at forbedre forvaltningen og sikkerheden af statsejede lagre ved at styrke de nationale lovgivningsmæssige og administrative rammer og institutioner, der regulerer det lovlige udbud og den lovlige forvaltning af lagre af håndvåben og lette våben (»SALW«) og ammunition til forsvars- og sikkerhedsstyrker, med særligt fokus på mærkning og registrering og at fremme og gennemføre standarder og god praksis for håndtering af håndvåben og ammunition hertil. Unionen forpligtede sig også til at fremme anvendelsen af nye teknologier med henblik på en mere effektiv forvaltning af SALW-lagre og til at fortsat støtte samarbejde og bistand til gennemførelsen af FN's handlingsprogram, herunder fysisk sikkerhed og lagerforvaltning for SALW og ammunition.
- (3) Den 4. december 2023 vedtog FN's Generalforsamling den globale ramme for livscyklusforvaltning af konventionel ammunition (»den globale ramme«), som er en frivillig samarbejdsramme og indeholder en række politiske tilsagn om at styrke og fremme eksisterende initiativer vedrørende og afhjælpe eksisterende mangler i forvaltningen af konventionel ammunition gennem hele livet. Den globale ramme tilskynder i sit mål 5 staterne til at etablere den tekniske kapacitet til at udføre passende, systematisk og bæredygtig overvågning af konventionel ammunition i nationale lagre, alt efter hvad der er relevant og i overensstemmelse med national ret, herunder gennem tilvejebringelse og modtagelse af internationalt samarbejde og international bistand.
- (4) Rådets fælles holdning 2008/944/FUSP⁽¹⁾ fastsætter, at der skal gives afslag på en eksportlicens, hvis godkendelse ville være uforenelig med medlemsstaternes internationale forpligtelser og tilsagn, herunder deres tilsagn i henhold til den globale ramme.

⁽¹⁾ Rådets fælles holdning 2008/944/FUSP af 8. december 2008 om fælles regler for kontrol med eksport af militærteknologi og -udstyr (EUT L 335 af 13.12.2008, s. 99, ELI: <http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj>).

- (5) Den 14. april 2025 godkendte Rådet konklusioner om våbeneksportkontrol, hvori det forpligtede sig til at arbejde videre med elementer, der støtter ansvarlig handel med militærteknologi og -udstyr, og pålagde Gruppen vedrørende Eksport af Konventionelle Våben (COARM), hvor det er relevant, at støtte kapacitetsopbygning i tredjelande med hensyn til forvaltning af våben- og ammunitionslagre.
- (6) Det Internationale Center for Humanitær Minerydning i Genève (GICHD) er i færd med at udvikle systemet til forvaltning af ammunitionsopgørelser (»AIMS«) – et digitalt værktøj, der er udformet til at støtte sikker, forsvarlig og bæredygtig forvaltning af ammunitionslagre. AIMS er udformet til at fungere i synergi med systemet til forvaltning af overvågningsoplysninger (»SIMS«). AIMS og SIMS vil blive afprøvet i Bosnien-Hercegovina, og Republikken Moldova har udtrykt stor interesse for begge værktøjer.
- (7) Det er i Unionens sikkerhedsinteresse at støtte Bosnien-Hercegovina og Republikken Moldova i tilpasningen til moderne ikkesprednings- og sikkerhedsstandarder. I denne forbindelse bør Unionen gennem et finansielt bidrag støtte projektet med titlen »Digitale løsninger til sikre lagre af konventionel ammunition i EU's naboskabsområde«, bestående i udvikling, indførelse, integration og vedvarende anvendelse af AIMS og SIMS i disse lande. Schweiz har forpligtet sig til at medfinansiere dette projekt ved at yde et finansielt bidrag ud over Unionens bidrag med henblik på at nå op på det samlede anslåede budget for projektet —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Med henblik på at gennemføre EU-strategien til bekæmpelse af ulovlige skydevåben, håndvåben og lette våben samt ammunition hertil med titlen »Sikring af våben, beskyttelse af borgerne« og Rådets fælles holdning 2008/944/FUSP støtter Unionen projektet med titlen »Digitale løsninger til sikre lagre af konventionel ammunition i EU's naboskabsområde« bestående i udvikling, indførelse, integration og vedvarende anvendelse af systemet til forvaltning af ammunitionsopgørelser (AIMS) og systemet til forvaltning af overvågningsoplysninger (SIMS) i Bosnien-Hercegovina og Republikken Moldova (»projektet«).
2. Formålet med projektet er at styrke Bosnien-Hercegovinas og Republikken Moldovas nationale myndigheders organisatoriske kapacitet med henblik på livscyklusforvaltning af konventionel ammunition for at mindske risikoen for omdirigering og utilsigtede eksplosioner.
3. Bilaget til denne afgørelse indeholder en detaljeret beskrivelse af projektet.

Artikel 2

1. Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (»den højtstående repræsentant«) har ansvaret for gennemførelsen af denne afgørelse.
2. Den tekniske gennemførelse af projektet varetages af Det Internationale Center for Humanitær Minerydning i Genève (GICHD).
3. GICHD udfører sine opgaver under den højtstående repræsentants ansvar. Med henblik herpå indgår den højtstående repræsentant de nødvendige aftaler med GICHD.

Artikel 3

1. Det finansielle referencebeløb for gennemførelsen af projektet, der finansieres af Unionen, udgør 1 000 000 EUR. Det samlede anslåede budget for projektet er på 1 389 145 EUR.
2. De udgifter, der finansieres med det i stk. 1 omhandlede finansielle referencebeløb, forvaltes i overensstemmelse med de procedurer og regler, der gælder for Unionens almindelige budget.

3. Kommissionen overvåger, at de i stk. 2 omhandlede udgifter forvaltes korrekt. Med henblik herpå indgår Kommissionen en aftale med GICHD. Det skal fremgå af nævnte aftale, at Unionens bidrag bliver synligt i en grad, der svarer til størrelsen af dette bidrag.
4. Kommissionen bestræber sig på at indgå den aftale, der er omhandlet i stk. 3, snarest muligt efter denne afgørelses ikrafttræden. Den underretter Rådet om eventuelle vanskeligheder i forbindelse med indgåelsen af nævnte aftale og om datoen for indgåelsen af aftalen.

Artikel 4

1. Den højtstående repræsentant aflægger rapport til Rådet om gennemførelsen af denne afgørelse på grundlag af halvårslige rapporter udarbejdet af GICHD.
2. Kommissionen aflægger rapport til Rådet om de finansielle aspekter af projektet.

Artikel 5

1. Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.
2. Denne afgørelse udløber 36 måneder efter datoen for indgåelse af den aftale, der er omhandlet i artikel 3, stk. 3, eller, hvis der ikke er indgået en sådan aftale inden for seks måneder efter datoen for denne afgørelses ikrafttræden, seks måneder efter datoen for denne afgørelses ikrafttræden.

Udfærdiget i Luxembourg, den 15. juni 2026.

På Rådets vegne

K. KALLAS

Formand

BILAG

PROJEKTDOKUMENT

**Digitale løsninger med henblik på sikre lagre af konventionel ammunition i EU's naboskabsområde:
AIMS-/SIMS-projektet**

1. BAGGRUND OG BEGRUNDELSE FOR FUSP-STØTTE

1.0 Udfordring

Et lands evne til at klassificere, kvantificere og redegøre for konventionel ammunition, som ejes og kontrolleres nationalt, er en grundlæggende forudsætning for sikker og bæredygtig livscyklusforvaltning af konventionel ammunition samt for styrkelse af våbenkontrollen og forebyggelse af omdirigering og spredning. Uden denne evne står staterne over for en øget risiko for utilsigtede eksplosioner, omdirigering og ukontrolleret spredning af ammunition. Disse risici er særligt akutte i konfliktramte områder og områder med lav kapacitet, hvor de nationale myndigheder ofte mangler den tekniske, finansielle, operationelle og organisatoriske kapacitet til at forvalte deres konventionelle ammunition. I denne forbindelse kan landene eventuelt:

- ikke præcist forudsige ammunitionskrav eller planlægge rettidige og omkostningseffektive indkøb
- ikke identificere forringet eller usikker ammunition, hvilket øger risikoen for utilsigtede eksplosioner
- overse muligheder for at identificere og bortskaffe forældet ammunition på en sikker måde, hvilket forværrer sikkerhedsrisiciene
- mangle omfattende fortegnelser, herunder sporing af batch- og partinumre, hvilket underminerer deres evne til at spore ammunition, identificere omdirigeringspunkter og støtte efterforskning efter omdirigering
- miste overblikket over ammunitionslagrenes fysiske placering og retlige status, hvilket øger risikoen for omdirigering og hindrer sporbarheden
- mangle kapacitet til at udstede og kontrollere slutbrugerattester og til at gennemføre solide risikovurderinger før og efter overførsel som krævet i henhold til bilaterale og multilaterale eksportkontrolaftaler
- ikke opfylde internationale forpligtelser som eksport- og oplagingsstater i henhold til instrumenter såsom traktaten om våbenhandel (ATT), De Forenede Nationers handlingsprogram om forebyggelse, bekæmpelse og afskaffelse af alle aspekter ved ulovlig handel med håndvåben og lette våben (FN's handlingsprogram) og den globale ramme for livscyklusforvaltning af konventionel ammunition (den globale ramme).

For at reagere på disse operationelle og institutionelle mangler er der et presserende behov for kontekstrelevante, standardbaserede systemer, der sætter landene i stand til at etablere robuste og bæredygtige rammer for forvaltning af ammunitionsopgørelser. For effektivt at imødegå både sikkerheds- og sikringsrisici skal sådanne systemer omfatte mere end grundlæggende registrering. De skal understøtte systematisk indsamling, integration og analyse af et omfattende sæt data, ikke kun om ammunitionens type, placering og mængde, men også om dens tilstand, brugbarhed og overvågningsstatus for hele livscyklussen. Dette kræver en særlig digital infrastruktur, der kan lette informeret beslutningstagning, risiko-prioritering og langsiget planlægning og samtidig styrke målene for våbenkontrol og ikke-spredning i overensstemmelse med internationale standarder, retningslinjer og god praksis såsom dem, der findes i International Ammunition Technical Guidelines (IATG), og som der opfordres til i mål 5 og 7 i Global Framework.

1.1 AIMS/SIMS: En digital løsning til omfattende opgørelsesforvaltning

Efter flere anmodninger fra nationale myndigheder om støtte til at styrke våbenkontrol- og ikke-spredningsindsatsen gennem forbedrede opgørelser og overvågning af lagre af konventionel ammunition er Det Internationale Center for Humanitær Minerydning (GICHD) – gennem sin Rådgivende Gruppe for Ammunitionsforvaltning (AMATI) – i gang med at udvikle AIMS/SIMS-softwarepakken.

AIMS (systemet til forvaltning af ammunitionsopgørelser) er et digitalt, skalérbart og IATG-tilpasset softwareværktøj, der er udformet til at understøtte sikker og bæredygtig ammunitionslagerforvaltning. AIMS bygger på et opgørelsesforvaltningssystem, der anvendes af Det Forenede Kongeriges forsvarsministerium, og som i øjeblikket er i udviklingsfasen og vil blive afprøvet i Bosnien-Hercegovina (BiH) med stor interesse fra andre lande, herunder Kasakhstan, Moldova og Peru.

AIMS støtter både nationale bestræbelser på at mindske de risici, der er forbundet med usikkert og upålideligt forvaltede ammunitionslagre, og bidrager til at styrke de nationale myndigheders organisatoriske kapacitet til livscyklusforvaltning af konventionel ammunition. Konkret giver AIMS følgende vigtige fordele:

- øger sikkerheden for personalet og civilbefolkningen ved at støtte sikker opbevaring, håndtering, transport og bortskaffelse af ammunition
- muliggør rettidig opdagelse af forsvundet og omdirigeret ammunition gennem sporing af lagre i realtid og rutinemæssig fysisk lagerkontrol.
- forbedrer lagereffektiviteten og risikoreduktionen ved at knytte opgørelsesforvaltning sammen med overvågningsdata som grundlag for beslutninger om planlægning, indkøbs og bortskaffelse
- fremmer institutionel styrkelse ved at fremme procesrevisioner, standardiserede procedurer og langsigtet kapacitetsudvikling inden for nationalt ledede rammer.

AIMS fungerer uafhængigt, men er udformet til at fungere i synergi med **systemet til forvaltning af overvågningsoplysninger (SIMS)**. SIMS følger ammunitionens tilstand og stabilitet over tid og er integreret med AIMS, der støtter risikobaseret beslutningstagning, planlægning og forvaltning. SIMS, der er udviklet i overensstemmelse med IATG, letter systematisk indsamling, lagring og analyse af data vedrørende fysiske inspektioner, kemiske test, miljøeksponering og kodning af tilstande. Det indeholder kritiske oplysninger om holdbarhed, forringelse og ustabilitet (herunder for højrisikoprodukter såsom drivmiddelbaseret ammunition), hvilket gør det muligt på et tidligt tidspunkt at identificere usikker ammunition. Dette understøtter prioriteringen af risikobegrænsende foranstaltninger såsom målrettet bortskaffelse, forbud eller bevægelsesbegrænsninger og sikrer, at kun ammunition, der er sikker at opbevare, transportere og anvende, opbevares på det nationale lager.

Når SIMS er forbundet med AIMS, giver det mulighed for krydshenvisninger i realtid af data om opgørelser og tilstand, hvilket gør det muligt for de nationale tekniske myndigheder at træffe evidensbaserede beslutninger om overvågningsplanlægning, ressourceallokering og langsigtet lagerforvaltning. Ved at integrere overvågningsdata i en bredere opgørelsesforvaltning styrker det kombinerede system den nationale kapacitet til at mindske risikoen for utilsigtede eksplosioner og støtter overholdelsen af internationale sikkerhedsnormer.

AIMS/SIMS-softwarepakken er svaret på en kritisk kapacitetsmangel, der ikke afhjælpes af noget andet eksisterende system, idet der tilbydes en nationalt ejet, standardbaseret og skalerbar digital infrastrukturplatform til sikker og bæredygtig forvaltning af konventionel ammunition. Desuden giver AIMS/SIMS landene mulighed for direkte at gennemføre mål 5 og 7 i den globale ramme og samtidig fremme fremskridt med hensyn til mål 6 (risikoreduktion), mål 10 (forebyggelse af omdirigering), mål 11 (mærkning og sporing), mål 12 (udveksling af oplysninger om omdirigering) og mål 13 (indsamling og analyse af data om omdirigering). Ud over tilpasningen til den globale ramme støtter AIMS/SIMS gennemførelsen af EU's centrale våbenkontrol- og sikkerhedsinstrumenter, herunder EU-strategien til bekæmpelse af ulovlige skydevåben, håndvåben og lette våben samt ammunition hertil, Rådets fælles holdning om våbeneksport (2008/944/FUSP og revisionen heraf i 2019) og de regionale køreplaner for håndvåben og lette våben (SALW) (f.eks. køreplanen for Vestbalkan 2024).

Ved at muliggøre nøjagtige og tidstro opgørelsesdata, tilstandssporing og sporbarhed af ammunition styrker disse systemer et lands evne til at foretage risikovurderinger før og efter overførsel, kontrollere det endelige formål og den endelige brugers overholdelse og bidrage til mere robuste nationale kontrolsystemer – i overensstemmelse med kriterierne i artikel 5 i EU's fælles holdning. De støtter også direkte EU's bredere sikkerheds- og udviklingsprioriteter ved at mindske risikoen for omdirigering, forbedre gennemsigtigheden og øge indberetningskapaciteten i henhold til ATT, FN's handlingsprogram og FN's Sikkerhedsråds våbenembargoordninger.

1.1.1 Markedsanalyse

De fleste lande har ingen specifikke opgørelsesforvaltningssystemer, der er udformet specifikt til forvaltning af konventionel ammunition. I mange sammenhænge er de nationale myndigheder afhængige af improviserede eller utilstrækkelige systemer – såsom lister på papir, Excelregneark eller generel logistiksoftware, platforme til registrering af skydevåben eller løsninger leveret af donorer – som ikke er egnede til formålet, når det drejer sig om de komplekse krav til livscyklusforvaltning af konventionel ammunition. Disse alternativer mangler ofte vigtige tekniske egenskaber såsom sporing af anvendelse af partier, styring af kompatibilitetsgrupper, klassificering af eksplosionsfare, eksplosionsgrænsetilladelser og overvågning af tilstand. Som følge heraf kan de ikke støtte indsatsen for at forebygge og afbøde utilsigtede eksplosioner, omdirigering, overskudsakkumulering og udveksling af oplysninger, herunder med henblik på sporing og international rapportering.

Det er vigtigt at skelne mellem våbenregistre og systemer til forvaltning af ammunitionsopgørelser. Våbenregistre fokuserer generelt på ejerskab, identifikation og overførselskontrol, mens ammunition, som er en forbrugsvare, der er forgængelig og ofte opbevares i store partier, kræver et langt mere detaljeret og dynamisk system. Effektive ammunitionsforvaltningssystemer skal registrere tekniske specifikationer (kaliber, type, partinummer, netto eksplosiv mængde), lagringsdata (placering, kompatibilitetsgruppe, fareklassificering), overvågningsresultater, brugbarhedsstatus, bevægelseshistorik og bortskaffelsesforanstaltninger. Dette bredere datasæt er afgørende ikke kun for sikker håndtering og operationel planlægning, men også for overvågning, opdagelse af forsvundet ammunition, livscyklusprognoser og finansiel planlægning.

En række eksisterende digitale værktøjer ⁽¹⁾ tilbyder delvise løsninger til ammunitionsopgørelsesforvaltning og -registrering. Selv om disse systemer er nyttige, er de primært udformet til SALW og tilhørende ammunition. Som følge heraf er der en tendens til, at de ikke omfatter bredere kategorier af konventionel ammunition og mangler centrale funktioner såsom integration med overvågningsdata, klassificering af kompatibilitetsgrupper, faremærkning eller livscyklussporing. Disse begrænsninger gør, at de i væsentlig grad er mindre anvendelige til omfattende livscyklusforvaltning af konventionel ammunition og har begrænset evne til at støtte risikobaserede beslutnings- eller planlægningsprocesser.

⁽¹⁾ F.eks. ArmsTracker, software til kontrol af lagre af skydevåben og ammunition (SAM) og våbenregistrerings- og -forvaltningssystemet (ARMA_s).

I modsætning hertil er AIMS/SIMS-softwarepakken beregnet til at imødekomme hele spektret af krav til sikker og bæredygtig livscyklusforvaltning af konventionel ammunition. AIMS/SIMS muliggør rettidig sporing af partier af alle ammunitionstyper, integrerer overvågningsdata, støtter klassificering af kompatibilitetsgrupper, farekategorisering og tilpasning til internationale standarder. Systemet er skalerbart, kan tilpasses nationale arbejdsgange og er udformet til at fungere på tværs af flere lokaliteter under national kontrol. Et afgørende aspekt er, at AIMS forvandler grundlæggende opgørelsessporing til et strategisk værktøj, der styrker de nationale myndigheders kapacitet til at planlægge, forbedre sikkerheden på det nationale lager, forbedre evnen til at indsamle og analysere data om omdirigeret ammunition, udveksle oplysninger (herunder om omdirigering og ulovlig handel) og opfylde internationale ikkesprednings- og våbenkontrollforpligtelser gennem integreret anvendelse af ammunitionsdata i realtid til flere formål.

1.1.2 Alternative løsninger:

Generelle logistikplatforme, der anvendes af de enkelte lande, fokuserer også på den overordnede forvaltning af aktiver, men er ikke skræddersyet til sikkerheds- og gennemsigtighedsbehovet i forbindelse med konventionel ammunition og er ikke beregnet til at støtte internationale våbenkontrol- og ikkespredningsmål.

AIMS/SIMS er derimod specialbygget, IATG-tilpasset og udrullet globalt og udgør en særlig digital løsning til at mindske risikoen for omdirigering, forebygge utilsigtede eksplosioner og styrke våbenkontrol- og ikkespredningsindsatsen.

1.2. Udvikling af AIMS/SIMS-softwaren

1.2.1 Ejerskab

For at sikre fuld interoperabilitet og omkostningseffektivitet udvikles AIMS og SIMS parallelt ved hjælp af en fælles softwarearkitektur, der tilbyder en dobbelt, integreret løsning på to af de mest komplekse udfordringer i forbindelse med livscyklusforvaltning af konventionel ammunition: kontrol og overvågning af opgørelse. AIMS/SIMS-basissoftwaren, herunder kildekoden, forbliver GICHD's og dets softwareudviklingspartners ejendom. Landene får softwaren stillet gratis til rådighed.

På grund af installationens kompleksitet – navnlig den indledende dataindlæsning og tilpasning til nationale procedurer og arbejdsgange – vil GICHD imidlertid støtte hvert land med installation og tilpasning af softwaren for at sikre en korrekt og effektiv gennemførelse. Når den nationale udgave af AIMS/SIMS-softwaren er installeret, bliver den partnerlandets ejendom. Hverken GICHD eller en tredjepart har adgang til det nationale system, medmindre det er påkrævet, og landet selv har givet adgang via gateway-PC med henblik på at reparere fejl eller installere opdateringer. Denne tilgang afspejler den softwareejerskabsmodel, der gælder for GICHD's informationsstyringssystem for minerydning.

1.2.2 Tidsplan, milepæle og finansiering af udviklingen

AIMS/SIMS-initiativet har været under udvikling siden 2022. Det første proof of concept blev udført mellem 2022 og 2023 med finansiering fra Det Forenede Kongeriges Foreign, Commonwealth and Development Office (FCDO). I denne fase blev den konceptuelle ramme for opgørelsesforvaltningssystemet udviklet med input fra IATG Technical Review Board, og der blev gennem et åbent udbud udvalgt et erfarent logistiksoftwareudviklingsfirma til at fremstille prototypesoftwaren.

I 2023 anmodede Bosnien-Hercegovina om international støtte til at styrke sikkerheden og ansvarligheden i forbindelse med landets nationale ammunitionslagre. Som reaktion herpå iværksatte GICHD et projekt med henblik på design og udvikling af den centrale AIMS-softwarearkitektur, og Bosnien-Hercegovina har fungeret som pilotland for afprøvning og validering. Denne fase blev muliggjort gennem finansiel og teknisk støtte fra Schweiz' Federal Department of Defence, Civil Protection and Sport (DDPS).

I løbet af 2024 gennemførte GICHD en omfattende øvelse vedrørende brugerbehov i tæt samarbejde med en særlig teknisk arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra bemyndigede ministerier og agenturer. Under processen vedrørende brugerbehov blev det klart, at der bliver behov for et supplerende softwareværktøj til forvaltning af overvågningsrelaterede oplysninger sideløbende med opgørelsesforvaltning. Som følge heraf blev den endelige softwarearkitektur ændret til at omfatte både AIMS og SIMS, der er udviklet i overensstemmelse med IATG og har til formål at styrke Bosnien-Hercegovinas nationale myndigheds evne til at forebygge omdirigering, øge ansvarligheden og fremme bredere våbenkontrol- og ikke-spredningsmål.

I 2025 blev der indledt fundraising med henblik på at støtte færdiggørelsen af AIMS/SIMS-softwarepakkerne, herunder valideringen heraf, udviklingen af gennemførselsuddannelsesmateriale og -ressourcer, og forberede udrulningen i Moldova. I mellemtiden har GICHD støttet det forberedende arbejde for at sikre, at de tekniske oplysninger og data, der er nødvendige for, at AIMS og SIMS kan fungere korrekt, er tilgængelige, med fokus på at muliggøre nøjagtig identifikation af ammunition med henblik på forebyggelse af omdirigering, slutbrugerkontrol og international rapportering. Det forventes, at Bosnien-Hercegovina fører et omfattende regnskab over sit nationale ammunitionslager for at sikre, at de data, der indlæses i AIMS, er nøjagtige og fuldstændige. Når softwareudviklingen er afsluttet (anslået til 18 måneder efter bekræftelse af finansieringen), vil AIMS/SIMS blive fuldt gennemført i BiH. Gennemførelsen vil fungere som et pilotprojekt med hensyn til central validering af systemets funktionalitet og give vigtige erfaringer, der kan fungere som rettesnor for udrulningen i Moldova.

2. PROJEKTETS MÅL, MÅLSÆTNINGER OG RESULTATER

2.1 Overordnet mål

Projektets mål er at muliggøre sikker og bæredygtig livscyklusforvaltning af konventionel ammunition under nationalt ejerskab og kontrol i BiH og Moldova gennem vedtagelse og vedvarende anvendelse af AIMS/SIMS-softwarepakken. Som følge heraf støtter dette projekt gennemførelsen af den globale ramme og andre relevante EU-instrumenter og internationale instrumenter for våbenkontrol og ikke-spredning. Projektet hverken støtter eller styrker de væbnede styrkers kampmæssige eller operationelle kapacitet, dets anvendelsesområde er strengt begrænset til forebyggelse af omdirigering, våbenkontrol og ikke-spredning.

2.2 Specifikke mål

Med henblik på at nå dette mål vil projektet forfølge følgende målsætninger:

Målsætning 1: udvikling, finjustering og anvendelse af AIMS/SIMS-softwaren i BiH og Moldova som et skalerbart og IATG-tilpasset værktøj, som de nationale myndigheder kan anvende til at forvalte ammunition sikkert og ansvarligt og dermed mindske risikoen for omdirigering og utilsigtede eksplosioner.

Målsætning 2: styrkelse af Bosnien-Hercegovinas og Moldovas nationale myndigheds organisatoriske kapacitet til livscyklusforvaltning af konventionel ammunition gennem vedtagelse, integration og vedvarende anvendelse af AIMS/SIMS-softwarepakken, idet nationalt ejerskab, bæredygtig gennemførelse og forebyggelse af omdirigering støttes.

Målsætning 3: gennem gennemførelsen i Bosnien-Hercegovina og Moldova fremme af AIMS/SIMS-softwaren og dens tilpasning til den globale ramme og relevante EU-initiativer og internationale våbenkontrolinitiativer (navnlig ATT og FN's handlingsprogram), der omfatter mål såsom: forebyggelse af omdirigering, sporing af ulovlig ammunition, overvågning af slutanvendelse og ammunitionssikkerhed.

3. FORVENTEDE RESULTATER OG OUTPUT

3.1 Resultat 1: En fuldt udviklet AIMS/SIMS-softwarepakke, der udgør en digital løsning til sikker og bæredygtig lagerforvaltning og -overvågning af konventionel ammunition og dermed styrker forebyggelsen af omdirigering, sporing af ulovlig ammunition, slutbrugerovervågning og ammunitionssikkerhed.

3.1.1 Aktiviteter

- Udvikle og validere AIMS/SIMS-softwaren som et modulopbygget, IATG-kompatibelt sæt værktøjer til opgørelsesforvaltning og overvågning af konventionel ammunition i overensstemmelse med IATG.
- Udarbejde en fuldstændig gennemførelsespakke, herunder uddannelsesmateriale, brugervejledninger og integrationsprotokoller, til støtte for national udrulning og langsigtet bæredygtighed.
- Udvikle AIMS/SIMS-dokumentation og operationelle protokoller ved at dokumentere softwarens arkitektur, brugermanualer og dataindlæsningsprotokoller.

Vigtig milepæl: Udvikling af AIMS/SIMS-softwaren.

3.2 Resultat 2: Styrkelse af Bosnien-Hercegovinas og Moldovas organisatoriske kapacitet til at gennemføre opgørelsesforvaltning og livscyklusovervågning af ammunition i overensstemmelse med IATG.

3.2.1 Aktiviteter i gennemførelsesfase A: inddragelse og projektinitiering

- Modtage en formel anmodning eller indgå en aftale med Bosnien-Hercegovina og Moldova om at styrke den nationale indsats med hensyn til våbenkontrol, ikkespredning og forebyggelse af omdirigering gennem vedtagelse af AIMS/SIMS.
- Nedsætte en national ekspertgruppe, der skal vejlede og føre tilsyn med projektgennemførelsen i Bosnien-Hercegovina og Moldova.
- Facilitere en workshop om teknisk planlægning med ekspertgruppen og andre interessenter for at definere gennemførelsesopgaver og udarbejde en detaljeret arbejdsplan for projektgennemførelsesplanen.
- Øge bevidstheden og tilbyde uddannelse til ekspertgruppen og bemyndigede nationale myndigheder om ammunitionsopgørelsesforvaltning og brug af AIMS/SIMS til forebyggelse af omdirigering, sporing af ulovlig ammunition, slutbrugerovervågning og ammunitionssikkerhed.

Vigtig milepæl: Undertegnelse af partnerskabsaftalen med Bosnien-Hercegovina og Moldova.

3.2.2 Aktiviteter i gennemførelsesfase B: udvikling af lovgivningsmæssige og tekniske rammer

- Definere det nationale reguleringsmæssige, proceduremæssige og tekniske grundlag, der er nødvendigt for at indføre og opretholde AIMS/SIMS.
- Støtte ekspertgruppen i at udvikle og godkende et teknisk register over ammunition og en konsolideret national ammunitionsdatabase til støtte for standardiserede opgørelses- og overvågningsprocesser.

- Støtte ekspertgruppen i at kortlægge og dokumentere alle eksisterende arbejdsgange og procedurer i forbindelse med opgørelser, registrering og overvågning.
- Samarbejde med ekspertgruppen om at identificere, dokumentere og godkende integrationstilgangen mellem AIMS/SIMS og eventuelle eksisterende systemer (f.eks. generel logistiksoftware).
- Identificere de nødvendige hardware- og softwarekrav til national udrulning. Støtte de nationale myndigheder i Bosnien-Hercegovina og Moldova i at søge yderligere finansiering, hvis det er nødvendigt for at indkøbe hardware og software.
- Yde teknisk rådgivning og operationel bistand i forbindelse med udarbejdelsen af en fuldstændig opgørelse over konventionel ammunition.

Vigtig milepæl: Godkendelse fra de bemyndigede nationale myndigheder i Bosnien-Hercegovina og Moldova af et teknisk register, en database og procesplaner over ammunition.

3.2.3 Aktiviteter i gennemførelsesfase C: systemintegration og uddannelse

- Installering af AIMS og SIMS på Bosnien-Hercegovinas og Moldovas nationale datalagringsplatform og sørge for sikker konfiguration.
- Levering af struktureret uddannelse og mentorordninger til de nødvendige brugere.
- Efter anmodning bistand til datarensning og integration i AIMS- og SIMS-systemerne.

Vigtig milepæl: Installation af software og dataintegration i AIMS og SIMS.

3.2.4 Aktiviteter i gennemførelsesfase D: kapacitetsopbygning og systembæredygtighed

- Tilbud om genopfriskningskurser, mentorordninger og overdragelses-/overtagelsesstøtte til nyansatte medarbejdere.

Vigtig milepæl: Et system, der er bæredygtigt integreret i nationale strukturer.

3.3 Resultat 3: Gennem gennemførelsen i Bosnien-Hercegovina og Moldova fremme af AIMS/SIMS-softwaren og dens tilpasning til den globale ramme og relevante EU-initiativer og internationale våbenkontrollinitiativer (navnlig ATT og FN's handlingsprogram).

3.3.1 Aktiviteter

- Tilrettelæggelse og afholdelse af mindst to sideløbende arrangementer på internationale og regionale våbenkontrollkonferencer for at fremme AIMS/SIMS og dens tilpasning til den globale ramme og EU's SALW-strategi.
- Udvikling og formidling af outreachmateriale, der illustrerer, hvordan AIMS/SIMS bidrager til gennemførelsen af den globale ramme samt EU's og FN's bredere våbenkontrollmål (f.eks. forebyggelse af omdirigering, overvågning af slutanvendelse og gennemsigtighed).
- Afholdelse af særlige webinarer for tekniske eksperter, nationale myndigheder og regionale partnere om den rolle, som opgørelsesforvaltning og -overvågning samt sikker og bæredygtig livscyklusforvaltning af konventionel ammunition spiller.

- Levering af rådgivningsstøtte til Bosnien-Hercegovina og Moldova for at vise, hvordan AIMS/SIMS kan generere data til rapportering inden for den globale ramme, ATT, FN's handlingsprogram og andre instrumenter.
- Tilskyndelse til fagfællelæring ved at dele erfaringer fra Bosnien-Hercegovinas og Moldovas gennemførelse af AIMS/SIMS med andre interesserede lande.

Vigtig milepæl: AIMS/SIMS, der fremmes på de regionale møder i De Forenede Nationers Kontor for Nedrustningsanliggender (UNODA) (2026-2027) om den globale ramme og på mødet mellem landene i den globale ramme i 2027, møderne i FN's handlingsprogram vedrørende SALW og andre relevante internationale, regionale og subregionale møder.

4. TEKNISK GENNEMFØRELSESAGENTUR

Det Internationale Center for Humanitær Minerydning (GICHD) i Genève, Schweiz, opererer globalt i partnerskab med nationale myndigheder med ansvar for minerydning og ammunitionsforvaltning, operatører, FN og andre aktører. I 2024 var centret aktivt i over 40 lande og territorier. GICHD arbejder på at mindske risici for lokalsamfund som følge af alle typer eksplosiv ammunition: landminer, klyngeammunition, eksplosive krigsefterladenskaber og usikkert forvaltet konventionel ammunition.

Det rådgivende team om ammunitionsrydning (AMAT), der blev oprettet i januar 2019 som et fælles initiativ mellem FN's Kontor for Nedrustningsanliggender og GICHD, støtter operationaliseringen af FN's SaferGuard-program og yder teknisk bistand til lande og partnere i forbindelse med sikker og bæredygtig livcyklusforvaltning af ammunition i overensstemmelse med IATG. Siden AMAT blev oprettet, har det skabt positive resultater med hensyn til at yde teknisk bistand til lande, der vurderes at være i fare, og til andre partnere i sikker forvaltning af ammunition i overensstemmelse med IATG.

GICHD har en unik mission om at støtte og professionalisere risikoreduktion af eksplosiv ammunition og fremme innovative, skræddersyede og bæredygtige løsninger. Gennem sine tjenestegrene, tematiske ekspertise og geografiske tilgange fokuserer centret primært på forberedende arbejde, hjælper de nationale myndigheder med at tage ejerskab over deres programmer og koncentrerer sig om at udvikle passende strategier, standarder og forvaltningsrammer. I modsætning til organisationer, der primært fokuserer på enten gennemførelse på stedet eller fortalervirksomhed på højt plan, bygger GICHD bro mellem praksis og politik på tværs af hele spektret for minerydning og ammunitionsforvaltning fra udvikling af internationale normer og standarder til levering af skræddersyet støtte på stedet til nationale myndigheder. Dets arbejde med at kontekstualisere strategier og standarder, navnlig gennem tæt samarbejde med de berørte lande, sikrer, at de globale rammer fortsat er relevante, praktiske og nationalt ejede.

Kombineret med dets enestående samlende kraft, der samler regeringer, FN-agenturer, NGO'er, den akademiske verden og den private sektor spiller GICHD en afgørende rolle med hensyn til at tilpasse de operationelle realiteter til skiftende politiske rammer og sikre sammenhæng, tilpasningsevne og varige virkninger for samfund, der er berørt af eksplosiv ammunition.

5. TILPASNING TIL EU'S POLITIKKER

Dette projekt støtter direkte flere EU-politikrammer:

5.1 EU-strategien for håndvåben og lette våben (SALW)

AIMS/SIMS adresserer direkte det centrale problem i EU SALW Strategy med hensyn til at dårlig lagersikkerhed er en afgørende faktor, der gør det muligt at omdirigere våben og ammunition fra det lovlige til det ulovlige marked. AIMS/SIMS har robuste digitale opgørelsesforvaltningskapabiliteter og styrker derfor lagersikkerheden og støtter EU's tilsagn om at fremme gennemførelse af internationale standarder og retningslinjer såsom IATG. Systemets realtidssporings- og ansvarlighedsfunktioner bidrager til at forebygge og identificere omdirigering ved at føre omfattende registre over ammunitionsbevægelser og opbevaringsforhold.

5.2 EU's fælles holdning 2008/944/FUSP om våbeneksport

EU's ajourførte fælles holdning fra 2025 er i direkte overensstemmelse med AIMS/SIMS-kapabiliteter på tværs af flere prioriterede områder. AIMS/SIMS støtter Rådets tilsagn om at forbedre sporingen og fremmer gennemsigtighed i forsyningskæden, der bidrager til at minimere risikoen for omdirigering i forbindelse med overførsler. Systemet muliggør slutbrugerkontrol og -overvågning som et redskab til forebyggelse af omdirigering ved at give de væsentlige oplysninger, der er nødvendige for, at disse kan finde sted. AIMS/SIMS støtter direkte kapacitetsopbygning i tredjelande på alle områder inden for forvaltning af ammunitionslagre.

5.3 Global ramme for livscyklusforvaltning af konventionel ammunition

Opgørelsesforvaltning er en afgørende forudsætning for målsætningerne i Global Framework. AIMS/SIMS støtter direkte mål 4 ved at styrke de nationale myndigheders kapacitet inden for livscyklusforvaltning af ammunition gennem integrerede planlægnings-, rapporterings- og bortskaffelsesfunktioner. AIMS/SIMS og den tilhørende SIMS-software fremmer mål 5-7 ved at sørge for systematisk overvågning, risikoreduktionsprocesser og omfattende opgørelsesforvaltningssystemer. Platformen styrker også mål 8-9 og 11 ved at fremme gennemsigtighed i forsyningskæden, støtte slutbrugerovervågning og forbedre mærknings- og sporingskapaciteten.

5.4 Våbenhandelsestraktat (ATT)

AIMS/SIMS-softwaren understøtter gennemførelsen af ATT ved at muliggøre mere nøjagtig rapportering om ammunitionslagre og -bevægelser, lette slutbrugerovervågningen gennem omfattende sporingskapaciteter og tilvejebringe den dokumentationsinfrastruktur, der hjælper importlandene med at vise deres engagement i at forebygge omdirigering og sikre ansvarlighed i ammunitionsforvaltningen.

5.5 De Forenede Nationers handlingsprogram (FN's handlingsprogram) vedrørende SALW

AIMS/SIMS fremmer FN's handlingsprogram centrale tilsagn med hensyn til lagerforvaltning og -sikkerhed ved at tilvejebringe det teknologiske grundlag for effektiv opgørelsesforvaltning. Systemets integrerede tilgang til lagerforvaltning og sporingskapacitet støtter direkte i FN's handlingsplans fokus på forebyggelse af ulovlig handel gennem forbedret lagersikkerhed. Målene gør det muligt for landene at føre detaljerede registre og træffe ansvarlighedsforanstaltninger, der er afgørende for ansvarlig lagerforvaltning inden for rammerne af FN's handlingsprogram.

5.6 Instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde (NDICI) – et globalt Europa – forordning (EU) 2021/947

AIMS/SIMS støtter direkte målet som fastsat i punkt 6, litra g), i bilag II til NDICI-forordningen ⁽²⁾ ved at være en hjørnesten i ansvarlig styring af våben- og ammunitionsforvaltning. Systemet fremmer god regeringsførelse og ansvarlighedsforanstaltninger, der er i overensstemmelse med demokratisk kontrollerede forsvars- og sikkerhedsstyrker. NDICI-investeringerne støtter gennemførelsen af AIMS/SIMS i naboskabslandene og fremmer dermed reformen af sikkerhedssektoren, der sikrer mere effektive, demokratiske og ansvarlige sikkerhedsinstrumenter med henblik på bæredygtig udvikling og fred.

6. EU-SYNLIGHED

GICHD træffer alle nødvendige foranstaltninger for at gøre opmærksom på, at projektet er finansieret af EU. Sådanne foranstaltninger vil blive gennemført i overensstemmelse med EU's retningslinjer for synlighed ⁽³⁾.

GICHD vil dermed sikre synligheden af EU's bidrag gennem passende branding og PR, som fremhæver EU's rolle, sikrer åbenhed i dets indsats og skaber øget bevidsthed om grundene til afgørelsen og om EU's støtte til den og resultaterne af denne støtte. Det materiale, der produceres i forbindelse med projektet, vil på en iøjnefaldende måde vise EU-flaget i overensstemmelse med Unionens retningslinjer for korrekt anvendelse og gengivelse af flaget.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/947 af 9. juni 2021 om oprettelse af instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa, og om ændring og ophævelse af afgørelse nr. 466/2014/EU og ophævelse af forordning (EU) 2017/1601 og Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 480/2009 (EUT L 209 af 14.6.2021, s. 1).

⁽³⁾ »Communicating and raising EU visibility: Guidance for external actions« (juli 2022 - ajourført i juli 2024).

I betragtning af at de planlagte aktiviteter varierer meget i omfang og karakter, vil der blive brugt en række PR-værktøjer, herunder medier, websteder, sociale medier samt informations- og PR-materiale, bl.a. infografik, foldere, nyhedsbreve, pressemeddelelser og andet, hvis det er relevant. GICHD vil udtrykkeligt anerkende EU's støtte i alle relevante GICHD-publikationer, herunder årsberetningen, eller andre publikationer vedrørende tilskuddet og fremhæve det arbejde, der støttes af forslaget. GICHD vil give EU's repræsentanter mulighed for at tale ved relevante GICHD-arrangementer, workshoper eller fora, der afholdes eller medarrangeres af GICHD, og fremhæve deres engagement og partnerskab. Publikationer, offentlige arrangementer, kampagner og udstyr, der indkøbes under projektet, vil blive mærket i overensstemmelse hermed.
